

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת משה פסל

5964/25/פ

הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון – איסור עיסוק במסחר ושמירה של מטבעות וירטואליים) (הוראת שעה), התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 10 – בתקופה של שבע שנים מיום תחילתו של חוק זה, יקראו את סעיף 10(7) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א–1981¹, כך שבסופו יבוא "ושירותי קניה, מכירה, ושמירה של מטבעות וירטואליים".

דבר הסבר

לאחרונה פורסם כי חלק מהבנקים מתכוונים לפעול בתחום המטבעות הווירטואליים "קריפטו", ולאפשר ללקוחותיהם לסחור במטבעות אלו מול הבנק עצמו בלבד. פעילות הבנקים בתחום המטבעות הווירטואליים, עשויה לפגוע הן בחברות הישראליות הקטנות והבינוניות שעוסקות בתחום והן בלקוח הקצה. ניסיון העבר בכל הנוגע לכניסה של בנקים לפעילות בתחומי פעילות פיננסיים אחרים (אפליקציות התשלום לדוגמה), מעלה חשש משמעותי לכך שכניסת הבנקים לתחום המסחר במטבעות וירטואליים, תוביל להשתלטותם על שוק זה, ולדחיקת רגלי החברות הישראליות הקטנות והבינוניות המתחרות בשוק זה כיום. בנוסף, כניסתם של הבנקים לתחום זה תוביל לפגיעה קשה בציבור, עקב האפשרות שתהיה לבנקים להציע הצעות מחיר טורפניות, תוך חסימת הצעת מוצרים מפותחים יותר בתחום המטבעות הווירטואליים. הדבר יעצור את התפתחות התחום בארץ ואת הגידול בהיצע לצרכנים, ואף לבריחת כספים לחו"ל (כפי שכבר החל לקרות בגלל אותם בנקים).

כניסתם של הבנקים לפעילות פיננסית זו באופן ישיר, באמצעות מתן אפשרות לקנייה ומכירה במסגרת השירותים שמציע הבנק, מנוגדת גם לרוח התחרותיות של הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים (ועדת שטרם), ולתפיסה שזו הובילה, אשר שמה כיעד מרכזי את הוזלת יוקר המחיה באמצעות הגברת התחרות. זאת בשל העובדה כי במצב זה הבנקים בעצמם שולטים בכניסת ויציאת הכספים המגיעים מפעילות בתחום הקריפטו, מונעים מהחברות העוסקות בתחום זה לפעול ומצד שני מציעים את המוצר בעצמם תוך פגיעה בתחרות. בנוסף, המוצר אותו מתכננים הבנקים להציע הוא מוצר באיכות נמוכה – רכישה, שמירה ומכירה של מטבעות וירטואליים אך ורק בבנק, מבלי לאפשר את מהות החידוש טכנולוגי שהוא העברת מטבעות על גבי "בלוקצ'יין", ובכך יפגעו החדשנות והתפתחות התחום.

אשר על כן, מוצע לקבוע איסור, אשר יקדם רציונל דומה לרציונל שהנהיגה ועדת בכר, שחייבה את הבנקים למכור את קופות הגמל וקרנות הנאמנות שברשותם, דבר שהוביל לשוק תחרותי בתחום הפנסיה והגמל. לפי המוצע, תיאסר לתקופה קצובה של שבע שנים כניסת הבנקים לפעילות של קנייה, מכירה ושמירה של מטבעות הווירטואליים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"א בתמוז התשפ"ה (07.07.2025)

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.